

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Rudolphi Goclenii Exercitationes et disputationes ethicae & politicae

Goclenius, Rudolph

Marpurgi Cattorum, 1601

LXXXVII. An recte dictum a Cicerone in officii: Nemini nocendum, nisi
laccessaris injuria?

[urn:nbn:de:bsz:31-109121](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-109121)

consentientis sic injurius. Respondetur: Et si
virginis simpliciter volenti & consentienti
non fiat injuria: tamen parentibus maximam
fieri existimandum est. His enim puella iniquis-
sima vi clam eripitur. Talis igitur raptus seu
abductio sub atroci pœna in jure Cæsareo est
prohibita. Disertè dico Simpliciter. Quia ali-
quando etiam si rapio virginem volenti te-
neor: C. de raptu virginis, L. una, nempe cum
ex una parte intervenit voluntas, & ex altera
dolosa persuasio. Quia is qui decipitur pro nõ
volente habetur: Imò dolosa persuasio plus
est quàm violenta coactio, ff. de libero homi-
ne, l. 3. §. Si quis volentem.

Scienti &
consentienti
non fit
injuria, ne-
que dolus:
scilicet con-
sentienti
simpliciter;

LXXXVII.

*An rectè dictum à Cicerone in Officiis: Nemini
nocendum, nisi laceffaris injuria?*

Distinguitur. Formula orationis.

Exordium ab adjunctis rei ipsius. Magni inter-
est probè perspectum habere, quæ in
prophanis autoribus sacris literis con-
sentanea sint, & quæ dissentiant ab eisdem.
Ratio ab effectis. Nam qui id ignorant, in tene-
bris quandoq; versantur, prophana pro sacris
amplectuntur, contrà, res sacras quasi profa-
nas explodunt. *Expositio negotii.* Id si Laetantio
dicam contingere, cum Ciceronem exigi-
tat, quod docuit licitum nocere viro justo, si
laceffa-

laccessatur injuria, impudentior fortasse videbor. *Propositio.* Quamobrem ut impudentiz suspicionem effugiam, libet inquirere, si ante Ciceroni à Lactantio, an Lactantio à nobis injuria. *Arg. Lactantii à pronuntiatis divinis.* Quæcunq; sacrarum literarum monumentis contraria videntur, non immeritò à Christianis refutantur. Per literas enim hæc Dei voluntas detegitur mortaliæ generi, quatenus quidem Deus eam intelligi vult ab hominibus. Quæ literis igitur repugnant sacris; eadem & divinæ voluntati. *Assumptio.* A literis verò sacris alienissimum esse cõtendit Lactandus, quod in primo de Officiis traditur, justitiæ permisso fieri, ut noceas injuria laceffitus. Nam Matth. 5. sic præcipitur: Diligite inimicos vestros: & benè precemini ei, qui maledicit vobis: & orate pro illis qui ducunt vos in vincula. Item: ne resistite improbo, Rom. 12. Benedicite iis, qui vos insectantur. Si esurit inimicus tuus, ciba eum. Ne vincitor à malo: sed vince bono malum. Vides hic juberi, ut beneficiis nobis inimicissimos & infestissimos afficiamus & demereamur. *Amplificatio à contrariis.* Uteriq; igitur nocere prohibemur. Non immeritò igitur videtur refutari Cicero, ductu vitiosæ naturæ homini privato gladium quodammodo porrigens, quo acceptam injuriam sua ulciscatur manu. *Refutatio argumen-*
si per

Propof.
ſyllogiſmi.

Assumptio.

Comple-
zio.

ti per distinctionem propositionis concessione ornata.
 Certissimum quidem non modò non probanda, sed acerrimè refellenda quæcunq; sacras literas labefactant: Verùm si & factorum autorum & Ciceronis sententia probè intelligatur, atque expendatur, nulla inter eas esse dissensio intelligetur. Quæcunq; enim ex Bibliis sacris in hanc sententiam adferuntur, sine controversia de privata vindicta intelliguntur, qua & Ethnici sibi interdictum esse non ignorarunt. *A sine.* Cur enim tam sanctè senatus magistratus coluissent? cur ad eos accepta injuria confugissent, si persuasum habuissent privatam ultionem sibi concessam?
altera pars distinctionis. Quod verò Cicero dicit, provocato injuria licitum esse nocere, de publica magistratus vindicta necessariò intelligitur, quæ etiam Christianis permissa est. Nam si quis restuas per vim auferat, aut tibi ipsi violentas manus adferat, quò re potius convertas, quàm ad prætorem vel alios magistratum gerentes, quibus ea causa gladius commissus est, ut puniant fontes, tueantur infontes, ad Rom. 13. cap. Tum si quid detrimenti capiat injuriosus vel pecunia vel capite mulctatus, id tibi nullam in partem assignari poterit, aut dehebit, sed illius ipsius malitia. Tu enim Deo vindictam tribuisti, ut juberis per Prophetam: ipse verò per ministrum magistratum

gistratum retribuit. *Occupatio seu anticipatio objectionis.* Quod verò jure liceat experiri Christianis, intelligitur ex 6. cap. ad Hebræos, ubi Paulus controversiarum finem ait esse juramentum. Si igitur, ut finis sit litigandi, ad jurandum confugiendum est, utique effectus injuria, cum injuriosis in jus ambulare licebit. *Conclusio.* Quæ cum ita sint, certissimum est Ciceronis verba à Lactantio ad privatam vindictam accommodata esse, cum ille tamen publicam intelligeret.

LXXXVIII.

An fas sit mortem sibi consciscere?

Negatur.

PLATO in Phædone more Socratico disputat breviter in utranque partem: An liceat sibi ipsi mortem consciscere. Affirmatam sententiam ostendit ex adjuncto. Si bonum est mors, seu melius est mori quam vivere, licet unicuique beneficium illud sibi per se procurare, quam alium beneficii illius ministrum expectare. Negatam ostendit positus duobus: Dei providentia & dominatu. Et Deum curam nostri gerere, & nos Dei possessionem esse (vitam non esse nostram) certum est. Hinc conficitur, irapium esse de re aliena domini injussu statuere, & tanti Domini, nimiram Dei mancipia, id est, homines, cum